

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállítás:

Kazinczi-utca 8II sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénz és reclamációk küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

A jogász-egylet saját rovata.

A maros-vásárhelyi jogász-egylet igazgató választmánya f. é. november 18-án délután a kir. táblai épületben ülést tartott, melyen a választmányi tagok s az egylet tiszviselői csaknem teljes számmal jelentek meg, s melyet az elnök b. Apor Károly egy jobb jövőt reméltető, s a tagokat a mult évinél kitartóbb munkálkodásra buzdító beszéddel nyitott meg.

A tanácskozás első tárgya az egylet közlönyének, a „Székely Hirlap”-nak, mint egyszersmind az egylet közlönyének fentartása volt, mit a nov. 10-diki közgyűlés utasított a választmány elébe. Elnök felemlíti, hogy egy programot s egy előfizetési felhívást kell a választmánynak szerkesztenie, minthogy az év vége közel. Szükséges volna azonban, hogy ne csak 3—4 egyén vegyen részt a lap szellemi támogatásában, hanem minél többen egyesüljenek e célra, s e végre felszólítás intéztessék a tagtársakhoz, hogy a kik közreműködésüket felajánlják, azt aláírva, névszerint is felemlíttessenek a programmban.

Gyarmathy Sámuel tudatja, hogy a programról már értekeztek Dózsa Dániellel, s ez utóbbi az iránt egy javaslatot olvas fel; mire vonatkozólag Szolga Miklós fejezi ki ohaját, hogy miután a nagygyűlés határozata szerint a jogász-egylet közlönye párt-szempontot nem képviselhet, ezt a programban is világosan hangsúlyozni kellene. Miután a felolvasott program határozott kifejezést adva annak, hogy a jogász-egylet, mint a mely a hazai jogélet fejlesztését és a törvényiránti tisztelet megszilárdítását tűzte feladatának, az ország alaptörvényeit megtámadni nem fogja és arra tért nem is nyit, a reform-kérdések terén pedig teljesen szabad mozgást nyit minden tárgyilagossá vitának, a személyes polemikát merőben kizárva közlönyéből, a program elfogadtatott, s az az egylet tagjai közt köröztetni fog, hogy a kik, mint munkatársak jelentkezni kívánnak, azt aláírják.

Ezután elnök tudatván a választmánnyal, hogy az egylet közlönyének eddigi szerkesztője a szerkesztőséget tovább megtartani nem hajlandó és újévre felfordulását többször nyilatkoztatta, a leendő szerkesztő személye iránt keletkezik érdekes és hosszas vita, melyben főlemlített, hogy most a szervezés küszöbén nehezebb arra termett szerkesztőt kapni, annyiaval is inkább, mert az egylet nem képes úgy honorálni, hogy egyenesen arra támaszkodják, de másfelől úgy a közreműködő tagok aláírására, mint az előfizetésekre nézve igen nagy befolyással lévén a szerkesztő kiléte, aziránt mielőbb tisztába kell jöni. A többiek által folytatott eszmecsere után abban történt megállapodás, miszerint elnök bizatott meg, hogy Dobolyi Sándort szerkesztőnek megnyerni igyekezzék, esetleg más alkalmas egyénnel is értekezzen; az egylet titkárai pedig mint segédszerkesztők működjenek közre.

A lap szakrovatait illetőleg Gyarmathy óhajtaná, hogy mindenki nyilatkozzék: mire vállalkozik. Dózsa D. szerint úgy kellene, hogy rendszeresen jöjjenek jogtudományi cikkek, de azoknak előbb át kellene menni a jogász-egylet jóváhagyásán, s csak a szakosztályok által elfogadott cikkek nyomtatnának ki, mi tekintélyt kölcsönözne a lapnak. A helybeli jogtudományról foglalkozó tagok, évenként egy-két cikket, mindenki egy pár ínyit állítva ki a jogtudomány köréből; egyszersmind 3—4 magyarországi renométtal bírú jurista is felszólíthatnák, hogy bár egy-két cikket adjon be, mire az egylet áldozhatna is, mert ezáltal egy egész kis irodalom indulna meg, s a lap rénomja és komoly, szolid iránya emelkednék. Hajdu Mózes és mások ez atóbbi nézetet nem oszták; azonban néhány magyarországi hírnevesebb jogtudományi író, valamint a vidéki capacitások is fel fognak a program közlése mellett hivatni, hogy részt vegyenek, mint a kirkól tudatik, hogy munkások ilyes dolgokban.

Gyarmathy indítványozza, hogy a hirlap előfizetési ára 6 frtra szállíttassék le évenként. Dr. Soos inkább óhajtaná, hogy a 8 frt előfizetési árért hetenként legalább is háromszor jelennék meg tetszetős alakban, s a rovatok állandóan megtartatván, a bel- és külföldi politikai eseményekkel a mostaninál részletesebben foglalkoznák, végül minden számában eredeti, s a többi ideérkező hirlapokénál frissebb távsürgönyök is adatnának, mikor egész valószínűséggel előfizetőinek száma is tetemesen emelkednék, mert akkor a bel- és külföldi eseményekkel megismerkedni kívánók igényeit is kielégítené az, s előfizetői nem lennének kénytelenek, mint most, a „Székely Hirlap” mellett még valamely más politikai lapot is jártni. E kérdés fölötti határozás azonban a szerkesztő és kiadóval kötendő szerződéstől függvén, mielőtt a választmány a fölött döntene, még előbb az új szerkesztő asztránti propositiói lesznek bevárndók.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Elnök előterjeszti, hogy a szakosztályok újból alakítandók, s ez a választmány teendője lévén, a szakosztályok mult évi elnökei szólíttassanak fel, hogy osztályait egybehíván, ottan mondjanak le s nyujtsanak alkalmat, hogy azok magukat újból szervezzék, s működésüket mielőbb megkezdjék.

Ügyvéd Szentgyörgyi György írásbelileg kéri magát a jogász-egylet tagjai közé felvétetni, Nemes Sámuel ajánlata folytán az alapszabályokhoz képest titkos szavazás történt a felvétel iránt; a beadott 18 szavazatlap kivétel nélkül igenlőleg hangzott.

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést feloszlatta

Itt a vasut!

(jj) A mi után annyit és oly hosszú évek során át epekedtünk: itt van, itt városunk kapuja előtt!

Városunknak egyik volt követe, ki sok világot látott, évekkel ezelőtt, mikor úgy vártuk azt a drága vasutat, sok számtalanszor majd a szívünket repesztette meg ékes beszédjeivel, mikor a vasut áldásait dicsérte előttünk. Most, hogy eljött a vasut, a megnyitás estvén megint majd a szívünket repesztette meg azzal a sok szomorú, keserves jóslattal, hogy mennyi bajt, mennyi elerkölestelenedést és idegen, mindent felfaló csempár népet hoz majd ide ez a drágaságos vasut!..

Uram isten, melyik lesz már most az igaz a kettő közül: az, a mit akkor mondott, vagy pedig emez, a mit most kibeszélt? Higgyünk, ne higgyünk?... Legjobb lesz tán mégis arra bizni odafenn! a ki igazgatja a napot és az emberek és népek sorsát...

Mi pedig tán látnánk dolog után, mert úgyis hiába találgatjuk, semmi sem lesz a dolgunkból, a mig kézzel és észszel magunk meg nem próbáljuk.

Annyit csakugyan mégis igazába megtanulhatunk a mi ékesen szóló volt követünkől: hogy ha mi magunk nem tápáskodunk jóformán szeret-szélylyel magunk körül, hát bizony most nagyon könnyű idejönni akármilyen messziről, s majd igazán ide is jön az, a ki másutt már szűken fér, s ha itt jobbra-balra olyan tátongó üres helyet lát, majd reátoppán ő; s hogy jó zsiros vagy jó hajlékony lesz: könnyen megragad, gyökeret ver itt, mint a fűzgal, még ha félig száraz is.

Hogy mihez fogjunk, hol kezdjük? Biz ez nem épen a legutolsó kérdés!

Ha jól megtekintjük, azon vesszük észre magunkat: hogy nincs mit válogatni. Meg kell azt kezdeni mindenest-mindenütt! — egyszerre és szaporán. Mert a mig jól körülnéznők vagy körül is gondolnók: addig már vagy a nyersbört, vagy a talpat; vagy a fát, vagy a kész asztalosmunkát; vagy a kendert, vagy a kész szövetet nagy márkokkal elkaparintották előlünk. Mi helyest csak az egyiket elkaparintották kezünk: már akkor meggyűlt a bajunk a másikkal is, mert azt az egyiket már tőle, az idegentől kell megvenni, a pénz nékie megy. Ha megszűnnek hoznak ide portékát: az lenyomja a miénknek az árát; a mit tőlünk messze földre visznek: annak itt nálunk csak nagyon olcsónak szabad lenni. Akár hoznak, akár visznek, ha

más hozza és más viszi: a haszon itt is tul is nem a mi zsebünkbe cseppen.... Itt az egész tudomány!

Ennyit már csak mi is értenénk talán? és el is találunk, csak a mig neki fogunk. Kicsit együgyü példa, de azért igaz: egy véka krumplicért ma nálunk szinte másfél pengőt kérnek a mi hatodik kézbeli piacunkon a mi spekulációra termett székely menyecskéink. Hátha csak úgy tréfaképen egyet gondolna egy pár életrevaló gazda s elmenne egy pár ezer üres zsákkal krumplicsüretre a Bánátba vagy egyebüvé, a hol bútól őszül a teli krumplic-vermes gazda ebben az esős őszi időben, mely a drága krumplic pocskéká teheti?! Valjon nem épen így lehetne-e egy kis olcsóbb hájzsirra, vagy épen csirke- és libahusra, tojásra, sőt még tejföldre is szert tenni? Mert mi türes, mi bizony megszoktuk itt az ilyen izletes falatokat, és most pedig ezek olyan drágák itten, hogy akár a patikában is árulhatnák ennyire...

No, de ezek csak aprólékos dolgok, ámbár próbacsínálásra igen is alkalmasak. De hogyan leszünk a nagyobb, pénzbe menő dolgokkal?

Az ám, pénz kell azokhoz, nem csak könnyű tudomány.

Hogy valami tulságos sok pénz volna itt, azt úgy sem hinnék el, ha mondanók is. Mindazáltal csak van itt pénzecske; egy kis hitele is van annak, a kinek becsülete van. Ha egy ilyen kis pénz valamiben nem futja, azért még kár volna mindjárt abban hagyni. Ha egy néhány, ha több ilyen „kis pénzt” összesz az ember, nyomban „nagy pénz” válhatik belőle, s ezzel aztán neki vágthatunk. Több kis pénz: több emberé; s ez minálunk persze, egy cseppet baj... mert a magyar, sokat akar!... Hanem mikor aztán belátja, hogy „nincs más mód”, most mindjárt elnyel a víz egyenként: akkor aztán „egyed akar a magyar”.

Most hát épen úgy is leszünk; s ennél fogva azt reméljük, hogy ha tán egyéb semmi jót sem hozott is nekünk a drága vasut, azt az egyet elhozta: hogy ezután immár jobban egyet fogunk érteni, testvér testvérral, szomszéd szomszédal; mert inkább egymásra leszünk szorulva. A „balpárti” nem fog többé úgy haragudni a „jobbpartira” csak azért, mert másik-párti; mert hisz mind a kettő most látja, hogy az a vasut, a melyért jobb- vagy balpárti lett: csak úgy használhat valamit mind a kettőnek, ha kezefogva, vállvetve igyekszünk családunk, városunk és hazánk fölvirágoztatására!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A nov. 13-ki ülésben Paulovics István interpellációt intéz a miniszterelnökhöz vonatkozólag a közös külügyminiszter által a keleti viszonyok ügyében kibocsátott diplomatai jegyzékre, és a dunai fejedelemségeknek különösen adott biztatásokra.

Ugyancsak ő egy külön interpellációt intéz a pénzügyminiszterhez a volt horváth bán Rauch Levin báró

által az állami pénzürlő maga idejében nem adott számadás felől, s végül egy interpellációt intéz a miniszterelnökhöz Jean Victor, francia polgárnak a zágrábi állami közegek által lett üldözése ügyében.

Napirenden volt a telepítvényesekről szóló törvényjavaslat tárgyalásának folytatása.

Másnap megtörtént a harmadik parlamenti magyar miniszterium bemutatása. Felolvastatott a királyi leirat, mely jelenti, hogy gr. Andrássy közös külügyminiszterre, gr. Lónyay Menyhért pedig magyar miniszterelnökké lett kinevezve. Gr. Lónyay programbeszédében kifejti, hogy az új kormány tagjai is az eddigi iránynak lesznek ernyedetlen munkásai. Felhívja az ellenzékét is, hogy a reform-kérdések megoldásánál a kormánnyal egyesülten működjenek közre. Simonyi Ernő kijelenti, hogy ha a reformok az 1848. évi törvények szellemében fognak irányoztatni, a kormány számíthat szülő támogatására, de ha az irány ezen tekintetben is ugyanaz marad, mi eddig volt, akkor a miniszterelnök csak azon pártra támaszkodhatik, mely az eddigi törvényeket alkotta. Ezeket szükségesnek tartotta elmondani a helyzet tisztázására.

Miletics Szvetozár sajnálja, hogy csak a személyekben történt változás és nem a politika irányára nézve is.

A ház most a napirendre tért, s miután a pénzügyi bizottság előterjesztette a költségvetésről szóló jelentést, a telepítvényesekről szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatta s megkezdte a részletes tárgyalást.

A nov. 17-ki ülés a telepítvényesekről szóló törvényjavaslatot elvégezte a nélkül, hogy elintézte volna. A 6-ik § körül, t. i. a kültek állami megváltása körül, oly vita fejlődött ki, mely a kormánynak új módot indítványozására adott alkalmat e bonyodalmas ügy megoldását illetőleg. A kormány új javaslatát a közp. bizottság elé fogja terjeszteni.

A napirendet ma Pejacevics horvát miniszternek Irányi interpellációjára adott válasza előzte meg. A kormány a horvát országgyűlés elnapolását egyszerűen a korona jogával indokolja, a ház tudomásul vette a miniszteri feleletet.

Törvényjavaslat.

Az 1848-dik V. és az erdélyi 1848-dik II. törvények kelyek módosítása és pótlásáról.

(Folytatás.)

21. §. A ki a névjegyzékbe jogtalanul vétetett fel vagy abból jogtalanul hagyatott ki, úgy szintén a ki nem köllőleg jegyeztetett be, a kitétel napját követő 8 nap alatt felszólalhat.

22. §. A névjegyzékbe felvettek közül bárkinek jogában áll azon kerületen belül, a melyben választó, a 21-ik §-ban kitett határidő alatt bármely jogtalan fölvetél vagy jóváhagyás miatt a névjegyzék ellen felszólalni.

23. §. A 21. és 22. §§-ban érintett kifogásokat mindenki megteheti s azokra a kitétel napját követő 14 nap alatt bárki, a ki azon választókerület névjegyzékébe fel van véve, vagy a nélkül is, a saját személyét illető felszólalásokra nézve észrevételeket adhat be.

24. §. A 21—23. §§-ban érintett felszólalások és észrevételek a 20-ik §-ban érintett helyeken akár írásban beadhatók, akár szóval bejelenthetők. A bejelentéshez a netaláni bizonyítékok mindig hozzátartoznak. — A választókerület székhelyén (18. §.) felszólalások el nem fogadtatnak.

25. §. A bejelentések elfogadásával megbízott hivatalos személy három jegyzőkönyvet vezet. Az elsőbe azon felszólalások vétetnek be, melyeket kiki a maga érdekében emel (21. §.) a másodikba a megállapított névjegyzék ellen harmadik személyek részéről beadott kifogások (22. §.) s végre a harmadikba a 23. §. értelmében bejelentett észrevételek igattatnak be. A bejelentések, ha szóval történtek, lényeges tartalmuk szerint, ha pedig írásban nyújtattak be, tárgyuk rövid megjelölésével időrendben, és sorszámmal együtt vétetnek be a jegyzőkönyvbe. A polgármester — vagy a bíró és az illető hivatalos személy, mindennap a kitételi órák lefolyásával a jegyzőkönyveket aláírják. A bejelentésekről, az illető kívánataira. elismervény adatik.

26. §. A 8. illetőleg 14 napi határidő letelte után a 25 §-ban érintett jegyzőkönyvek berekesztetnek.

Ez időponton túl felszólalás vagy észrevétel nem fogadtatik el — Minden jegyzőkönyv záradékban felemlítettük a berekesztés időpontja s a határidő mely alatt kitéve volt. A kiállított névjegyzék végére vezetett záradékban a községi hatóság köteles a határidőt megnevezni mely alatt a jegyzők ki volt téve és az iránt nyilatkozni, vajjon a 16. §-ban érintet hirdetmény közzétett-e, és mely időben. Ugy a névjegyzéket mint a jegyzőkönyveket a polgármester illetőleg a bírók aláírják. — A jegyzőkönyvek s a felszólalásra vonatkozó összes iratok a berekesztést követő 48 óra alatt a felszólalási bizottsághoz beküldetnek.

27. §. Az összeíró küldöttségek eljárása elleni más — a 21—23 §§-ban nem érintett — panaszok szintén a felszólalási bizottság elé tartoznak. — Ily panaszok a küldöttség eljárása alatt bármikor annak befejezte után pedig legkésőbb a 18. §-ban kitűzött határidő első felében emelhetők. A felszólalási bizottság hivatalból örkődik, jelen törvény rendeleteit a küldöttségek megtartsák e célból a megállapított névjegyzéket a beküldés után 48 óra alatt köteles megvizsgálni, ha valjon a jegyzék köllően vétetett-e föl, s a törvényt szabta határidők és formák megtartatnak-e a lényeges hiányok pótlását vagy a mennyiben az elkerülhetlenül szükséges az eljárás ismétlést elrendeli nyílván esetben az ismétlendő határidőt a törvényben megszabott mérték felére leszállíthatja. — A már beadott felszólalások érvénye azonban érintetlen marad. — A bizottság határozata ellen felelbbvitel a belügyminiszterhez intézendő, és felfüggesztő hatállyal bír kivéve, ha a határidő ismétlése rendeltetett el.

28. §. A felszólalási bizottságban a határozat hozatalnál legalább 5 tagnak kell jelen lenni.

Az ügyek nyilvános ülésben adatnak elő. — Az előadandó ügyek jegyzéke 48 órával előbb, kifüggesztetik a bizottság a feleknek s meghatalmazottjaiknak szövegtét engedhet. — Az önként megjelent vagy megidézett tanukat eskü alatt kihallgatja; — ha valamely tényközlés hiányos a bíróság szükségének, vizsgálatot rendelhet el, s annak teljesítésére a városi hatóságot illetőleg a szolgabíró közvetlen keresi meg, határozatát szótöbbséggel hozza, egyenlő számú szavazatok esetében a megállapított névjegyzék érintetlen marad. — A bizottság eljárásáról jegyzőkönyv vezetetik, melyben az előadott

ügy, a történt szavazás s a hozott határozatok vétetnek fel. — A határozatok indokoltatnak s az ülésben hirdetnek ki. Azoknak a kik a névjegyzékből kitörültettek, a határozat írásban kézbesítettik. A felszólalási bizottság határozatait s azokra vonatkozó iratokat bárki megtekintheti.

29. §. A bíróság minden panasz felett az első ülést követő 25 nap alatt köteles határozni.

30. §. A bizottságnak a választói jogosultság kérdésében hozott határozatait a, m. k: curiához felelbbzetheti.

A felelbbzésre az érdekeltek, és oly határozat elen melylyel a névjegyzékbe új fölvetél rendeltetett el: mindenki jogosítva van, a ki azon központi bizottság területen készült választó névjegyzék valamelyikében előfordul. — A felelbbzés a felszólalási bizottsághoz írásban, a hellő bizonyítékokkal ellátva 8 nap alatt nyújtandó be s mindenki által megtekinthető. — E határidő — ha kézbesített a határozat, — a kézhez adást más esetekben a kihirdetést követő nappal kezdődik. Az érdekelteknek jogukban áll a fenebbi nyolcz napot követő hat nap alatt a felelbbzésre észrevételeket adni be. — A felelbbvitel felfüggesztő hatállyal bír.

Helyi dolgok.

— **Felséges királyasszonyunk** névünnpére a piaci plebánia templomban nagymise áldoztatott. A katonaság diszben jelent meg.

— **Vasutunkon** máris élénkül a forgalom, jelesen a személyszállítás, teherszállítás még igen csekély. A postajárás az első két napon kissé zavaros volt, de mármár minden rendbe jött s jól esik a tegnapi pesti lapokat olvasnunk.

— **Tegnap** a városi iskolaszék gyűlést tartott, melynek egyik tárgya az elnökválasztás volt. Lapunk zárta az eredményt még nem tudtuk meg, jövő számunkban közölni fogjuk.

— **Színház.** Mielőtt rendes rovatunkat a városunkban f. hó 21-ike óta működő Homokai László ur igazgatása alatti színtársulat előadásairól megkezdendők: szabadjon egy kis rövid jellemzést kockáztatunk azon elbánnáról, melylyel a színművészet általában — eddigi tapasztalás szerint — városunkban találkozni szokott. Szükséges ez egyfelől színbírái álláspontunk megjelölésére, de talán oly szerencsénk is eredhetne ebből, hogy úgy a nt. közönség, mint szintén a színgazgató ur is némi kis tanulságot vonhatnának ki belőle.

A mi színházi közönségünk tagadhatlaan annyi finom műérzékkel bíró elemeket tartalmaz, a mennyivel talán kevés vidéki város dicsekedhetik. Egyfelől innen van az: hogy a középszerű vagy azon alóli színművészet csak igen kevés pártolásban részesül, míg ellenben az előbbi magasabb összképességű társulatok a legáldozatkészebb felkarolással találkoznak. Mindezek mellett — sajátságosképen — láttunk már esetet arra is, hogy igen élvezhető színtársulatok hidegséggel, s valóban gyenge kivitelű egyes (látványos) darabok a legnagyobb hévvel fogadtattak. E sajátságos, visszás jelenségek csaknem érthetetlenek volnának; de egyszerű kulcsuk társadalmi életünk ritka sajátságos voltában fekszik. A módnőkül sok társadalmi grupp minálunk, akárhányszor esetben ki szokta terjeszteni belső disharmoniáját a társaséleti központokra, és így a színművészetre is. Az egyik vagy másik család-

TÁRCZA.

Az Éden.

— LAMARTINE-től. —

(Folyt. és Vége.)

Az egész völgy be volt vonva ugyanazon hullámozó lomb-, moh- és növénylappal; minden lépten felkiáltánk: én nem emlékezem, hogy valaha ennyi életet láttam volna a természetben, ily kis térre tulhalmozva.

Bejártuk a völgyet egész hosszában, leültünk olykor ott hol az árny legüdébb volt, s kezeinkkel itt-ott a füre ütöttünk, hogy a harmat cseppek felbuzogtak, az illatfűst és a rovarfelhők, mint valami aranypor szálltak föl keblől. Mily nagy az Isten! mi, mely és végtelen lehet azon forrás, melyből mindezen élet, ezen szépség és ezen jószág folyak, ha itt a természetnek csak egy kis szegletében annyi látni, csodálni, hámulni való és zavart okozó van; mi ez ahoz képest, midőn az egész művet együttesen végül látni, látni fogjuk, mikor a világ nagy fátyola fel fog lebbenni szemeink előtt. Lehetetlen látni, és viszáidézni a nélkül, hogy el ne süljedjünk a belső világosságba, hová az Isten létének eszméje visszaverődik. Az egész természet el van árasztva ezen tükör csillogó darabjaival, melyekre az Isten van rajzolva.

A völgynek nyugoti nyílásához érve az ég szélesbült; a völgy előudvarai alább szállottak, ágyarkányzata lábaink alatt könnyű lejtéssel haladt, a Libanonnak hótól fénylő csucsa az izzó gözöktől hullámozó égig látszanak élni; leszállánk megtekintve ezen örökös havasokat, és a fenyők, cyprusok és czedrusok fekete sűrűjét, azután a mély hegytorkolatokat, hol az árnyék, mint ős fészében nyugszik; végre azután a sziklák aranyos szirtjeit, melyek tövében a marónita magaslatok és a drusok falvai terjednek. Mindezeket bezárja egy olajfaerdő szegélyzet mely a róna szélein elenyézik. A róna maga, mely azon dombok közt, a melyeket bejártunk és a libanoni magaslatok tövében nyulik el, lehet egy mértföld széles. Nagyot tekervényes és szemeinkkel hosszában körülbelől csak két mértföldet vehetünk ki, a többi el volt rejtve

a fekete fenyőfaerdők szegélyzete által. Nahr-Beyruth, vagy Beyruth folyama, mely innen néhány mértföldnyire a Libanon egyik legmélyebb és legszűkebb torkolatától fakad, két részre osztja a rónát. Kedvesen folydogál a tele partokon, de beszorítva a náddal fűdött martok közé hasonlóan egy ezukor földhöz, de még is kiöntve a zöldelő pázsitokra, vagy a mastix fák alá, itt-ott mintegy csillámos kis tócskákat képezve a rónán. Az egész párt fedett növényzettel és a távolba szamarakat, lovakat, kecskéket, fekete bivalokat és fehér teheneket revénk észre a parthoszában csoportokban legelészni és arab pásztorkat látnak a folyó sekélyein tevéik hátán átgázolni. Látnak még igen távol a hegy legszélsőbb meredekén maronita barátokat, kik ruhájukba a fekete matroz-kamzsába burkolva lassan követik az ekét az olajfák alatti szántó-jukon. Halkan csendült a convent harangja, mely őket időnkint imára szólítá. Megkötötték ökreiket, s rátámaszták botjukat az eke szarvára, és egy néhány percig térdreborulva pihenni hagyták szerszámukat, míg ők az égre függeszték szemeiket; még előbbre érve, midőn le, a folyam felé haladtunk rögtön észrevettük a tengert melyet a völgy falai eddig előlünk elrejtének, és Nahr-Beyruth szélesebb torkolatát, mely itt elveszett. Nem messze ezen nyílástól egy csaknem romban heverő római hid magas ívekkel és oldalkarok nélkül nyulik át a folyón; egy Damaskusból Álleppóba menő karaván ép most ment át rajta, személyei egytől egyig láthatók, ezek itt egytől egytől tevéken azok lovakon haladnak a rózsabokrok mellett, melyek a hid karjait árnyalják, felkapaszkodnak a csuiseire, itt sorakoznak egy perczig a tenger két hajbai felett hátasakkal, fényes és különöz ruháikkal; majd leszállanak a romok csúcsairól, és eltűnnek szamaraik és tevéik hosszú sorával, a rózsabokrok, borostyánok és platanfák sűrű közt, melyek a folyó partját árnyékolják, valamivel távolabb ismét előtűnnek a homokparton, hol a nagy hullámok a habzó sárt hátasainak lábai alá csapkodják. Mértetlen szirtok kinyuló csucsaikkal végre elfűdék őket, és a tengerbe nyulva bezárták ezen oldalról a láthatárt. A folyó torkolatánál két színű volt a tenger szélességében, kék és zöld, ragyogva a hánkodó gyémántoktól, sárga és homályos a jobb oldalon, hol a folyó hajjai hullámaival küzdöttek, és arany fővénnyel behintették, melyet azok szűnet nélkül magukkal ragadtak a révpártól. A kikötőben horgonyon 17 hajó himbált nehézkösen a nagy hajóruhanyokon, melyek az óceánra

átcsaptak és árbozcaik felemelkedtek majd meghajoltak, mint a nagy rózsabokrok a szélfúvásra. Némelyeknek árbozcaik csupaszok voltak, mások ellenben kiterjeszték vitorláikat, hogy a napon megszárazszzák, ezek a tengeri nagy madarakhoz hasonlítanak, melyek föllegeznek a nélkül, hogy szárnyaik mozognának. A kikötő fényesebb az őt borító égnél, visszatükrözi a nagy Libanon havát és a löréses klastromokat, az előre nyomuló hegyfokok alatt. A völgy lábaink alatt, a rónára nyuló lejtő a pyramid ívek alatti folyó, a tenger a sziklákban kis öbleivel, a Libanon mértetlen tömege alkatának mellék ágival a hópyramidok, melyek ezüst kúpokhoz hasonlóan az ég magasaiban vesznek el, hol őket a szem, mint csillagokat keresi; a rovaroknak halk morajai körülöttünk, ezer madár éneke a fák, a bivalak bőgése vagy a karavánok tevéinek csaknem emberi panasza, néma és időszaki visszhangja a nagy habzuhanásoknak. megtörvén a folyók torkolatában való homokon, a középtenger végtelen láthatára, jobbról a Nahr-Beyruth medrének kigyózi és zöld látköre; átellenben a Libanonnal a löréses óriási fal; az ég tiszta sугaras kúpja, mely csak a hegyek kúpja, vagy a nagy fáknek kúpalku koronája által ivelt; a levegő, melyben langyosság és illat uszni látszanak, mintegy kép a schveizi tavak átlátszó vizében: mindezen látványok, minden zaj, minden árnyék, minden fény mindezen benyomások ezen jelenetekből a legmagasztosabb és legkellemesebb tájt alkotják, mely szemeimet valaha elbájolta! Mi volt ez tehát Juliának? Egészen átszellemült, az ámulattól és lelkigyönyöröktől áthatva remegett; én pedig örvendtem a gyermek képzeletébe ily nagy benyomásokat véshteni! Isten itt jobban ábrázolódik, mint a katékizmus száraz betűiben, itt magához méltó vonásokban ábrázolatik; a legfelsőbb szépség a bevégzett természet mérhetlen jósága úgy nyilatkozik itt, mint az a gyermek szívében létezik; ezen természeti és anyagi szépség ő benne erkölcsi szépséggé változik. — Azért mutatják a művészek Görögország szobrait, hogy a szépek érzetét beleleheljék. Meg kell mutatni a fiatal léleknek a természetnek nagy és szép jeleneteit, hogy azon kép, melyet a lélek annak alkotójáról képez: legyen hozzá, és ő magához méltó.

fűzérnek esetleges szimpáthiája vagy szeszélye lesz határozóvá a nemes élvezet általánosításában. Az ebből eredő kár vagy haszon, igen természetesen mindkét félt, közönséget és színpadot egyiránt éri; a nempártolt színpad anyagi és szellemi szegénységbe süllyed, s a közönségnek a színpadot pótló kedvteléseit ritkán kárpótolhatják csak a középszerű színpadot is és mégis aránytalanul többbe kerülnek. Legtöbbet pedig a cél veszt: a színművészet jótékony befolyása vesz el a nemzeti és erkölcsi élet emelésére. Megérdemelne, hogy e kérdéssel városunk szépszámú értelmisége komolyabban foglalkozzék, és egy bizottmányt hívna életbe, mely már a vándor színművészet ügyét is önönhasznunkra fejleszteni igyekeznék.

Két előadást láttunk Homokai társulatától, egy drámát és egy vígjátékot; mult kedden: „Hunyadi László halálát” és csütörtökön: a „Tündérregét” Leveninótól. Mindkét előadás csaknem üres ház előtt folyt le, a mit talán a zord esős idő is okozhatott. Nem tartjuk ildomosnak, részletes szakbirálattal inni ily viszonyok között; és így inkább egy rövid általános karakterisztikára szorítkozunk a társulat megismert tagjainak játékáról.

Homokainé mindkét generében, egy a középszerűségben jóval felülemelkedett, igen kedves színművész nőt állít elénk, kinek játéka uralkodni bír az összehadadás hatásában és így már egyedül is kielégítőleg biztosítja a műélvezetet. Homokai egy rutinirt, többoldalu színész, ki nem von le a játékával semmit a kedves hősnő hatásaiból. Barna és Csizszné a keresők szerepeit kellő szabotossággal adni képesek; Radó és Ács Irma, valamint Rozsáné mezzo-szerepeikben élvezhető játékot nyújtanak. Az egész személyzetben szorgalom és kedv látható, a sugó is jeles. A férfi jelmezek hiányosságát leszámítva, a tisztelt társulat tökéletesen megfelelni képes a méltányos várakozásnak, a miért is ismételve kell kifejeznünk azon óhajításunkat: vajha egy buzgó színpártolókból alakuló bizottmány biztosítani sziveskednék törekvő színészeink kedvét és szorgalmát anyagi módnyújtás által.

A közelebbi játékrend következő: Szombaton, nov. 25-én: „Pajkos diákok”, vig operette és „Becsületszó” vígjáték 2 felv. Vasárnap, nov. 26-án: „Háromszéki leányok” népszínmű. Kedden, nov. 28-n: „Tücsök”, falusi életkép 5 felv.

KÜLFÖLD.

Andrássy gróf államkancellárnak azon körsürgönyéről, melyvel a külföldi udvaroknál magát bemutatata, azt írják, hogy az egész rövidséggel csak azt hangsúlyozza, hogy az előde által követett uton fog haladni, s hogy így a beállott személyváltozás legesekélyebb befolyással sem lesz a politikai rendszerre.

A francia-orosz szövetség eszméje ismét erősebben kezd mutatkozni a francia lapokban, melyek általában rokonszenveznek az északi nagyhatalmassággal s a belső viszonyt közte s a francia köztársaság között a jövő szükségének mondják; Chambord gróf és a párisi gr. között — hallomás szerint — fusio jött létre; amaz elfogadná a tricolort, ez pedig elismerné Chambord gróf jogait.

Eggmann, a schweiczi szövetség pénzügyére, a berni fenytörvényészék előtt áll, azon váddal terhelve, hogy a szövetség pénztárából 560,000 frankot elidegenített. Ez eset ép oly érdekltséget keltett maga iránt az egész kis országban, mint magának az alkotmánynak jelenleg folyamathban levő revisója.

A londoni lengyel történeti társulat f. hó 17-kén, mint Dudley Coutts Stuart lord halálának tizenhetedik évfordulóján, ki meleg rokonszenvenvel viseltetett Lengyelországot iránt, s jötevője volt a menekülteknek, nagy összejövetelt tartott e nap emlékére és Szulczewski ezredes mint elnök, jeles beszédet mondott az elhunyt lengyelbarát fölött.

A fekete- és káspitenger összekapcsolását az orosz kormány végleg elhatározta, s a katonai bizottság, mely már 1867-ben kiküldetett most egy szerfelett érdekes memorandumot terjesztett be a kormányhoz, melyből kitűnik, hogy a két tenger közt elterülő lapályon az összekötő csatorna ásatása aránylag csekély költséggel és fáradsággal eszközölhető.

A szultán fermanja a tunisi beyhez, melyet a „Turque” legutóbbi száma egész terjedelmében közöl, általában nagy feltűnést okoz, annyival is inkább, mivel ebben Tunis a török birodalom egyik kormányzóságának nyilváníttatik, míg a konstantinápolyi francia követ kijelentette, hogy Thiers Tunis teljes bekebelezését az ozmán birodalomba semmi szín alatt meg nem engedheti, miből sokan bonyodalmat jósolnak a porta és Franciaország között. A ferman elismeri a bey loyaltását és becsületességét a porta iránt, megerősíti, őt főkörmányzói méltóságába s örökölhetővé teszi családjára nézve e hatalmat a következő feltételek mellett: a szultán nevét hordozó pénzek, valamint a zászlók megtartják eddigi alakjukat és színüket;

ha Törökország bármely külhatalommal háborút visel, Tunis megfelelő contingentet állít ki, végül az eddigi viszonyok érvényben tartandók Tunis és a porta közt.

Az angol republikanus mozgalom mindinkább magára vonja a figyelmet. Legközelebb nagy feltűnést okozott Dilke Károlynak Newcastleban tartott heves beszéde a monarchia ellen, mely szerinte igen költséges komédia, s mely Angliának évenként legalább is 1 millió font sterlingbe kerül.

Gladstone a londoni lord-mayor beiktatásában kétjén Dilke eme beszédére vonatkozólag megjegyezte, hogy a republikanus szónok tisztán speculativ szempontból indul ki. A többi európai országok tapasztalatai — mondá a premie — épen nem bátorítanak fel bennünket, hogy kormányfőnkönkre gyökeres változtatásokat tegyünk.

legfőbb ambícióink, hogy megszilárdulva láthassuk monarchiánkat virágozni.

Távirati hírek:

— Zágráb, nov. 20. Bécsben értekezések folynak a nemzeti pártvezérek és Lónyay gr. bizalmi férfai között. Az alkudozások alapjára nézve már megállapodásra jutottak. Mindkét fél komolyan törekszik az egyetértés valószínűsítésére. — Az unionista gyűlésre elég szép számmal jelentek meg, a tárgyalás és a határozatok azonban ti tokban tartattak.

— Zágráb, nov. 21. Az unionisták értekezletén alnőkül Vakanovic orsz. pénzügyi igazgató jegyzőül Hervoi oszt.-tanácsos választott. A párt programja egy 11 tagu bizottsághoz utasított. Pejacevich miniszter szintén jelen volt.

— Prága nov. 18. A „Politik” lefoglaltatott, mivel egyik cikkében a császárt Beustot és Andrást a legdurvább módon gyalázta.

Bécs, nov. 20. A lengyel értekezlet eredménytelenül folyt le: sem a resolutio módosítását, sem a reihcsrathba leendő képviselő küldést, sem végre a prágai foederalista gyűlésen való képviseltetést illetőleg nem jött létre megállapodás.

— Konstantinápoly, nov. 21. A közigazgatás rendszeretlensége és a szultán rendeleteinek ferde értelmezése miatt általános panasz volt hallható: állítják, hogy a megtakarítások végett komoly nézetkülönbségek merültek fel a kabinet tagjai között miből miniszterkrisis várható.

— Bécs, nov. 21. A reichsrath a N. fr. Presse szerint még karácson előtt egybehivatik. A tart.-gyűlések mind feloszlattnak. A miniszteri névsor az eddigi megállapodás szerint emez: Auersperg A. elnök és honvédelmi miniszter: Lasser belügyér; Chlumetzky földm. Unger tárczanélküli, Glazer igazság, Stemayer közokt.-miniszter a pénzügyi és keresk. tárczákra nézve még nincs megállapodás. — Grogholszki maradása végett alkudozások folynak.

— Bécs, nov. 21. Auersperg a Tageblatt értesítése szerint a gácsországi delegatiót vezéreivel is közvetlen összeköttetésbe szándékozik magát tenni.

— Prága, nov. 21. a foederalista gyűlésre eddig a morvákkal együtt csak 10-én érkeztek.

VEGYES.

— Lónyai Menyhért gróf az első magy. ált. bizt. társulat, a Pannonia viszontbiztosító és a magyar földhitelintézet választmányaihoz miniszterelnökké kinevezetése napján leveleket intézett, melyekben ez intézeteknél igazgató tanácsosi és igazgatói minőségben viselt hivatalairól lemondott.

— Jótékonyág: Pankovits István munkácsi püspök a Hajdu-dorogon felállítandó kisdudóvda alapjára 400 frtot adományozott.

— Buljovszky Gyula és Milassin Vilmos „Regeli lapok” czime alatt egy független politikai napilapot s ennek mellékeül „Törvényterem” czim alatt egy törvénykezési értesítőt fognak kiadni folyó év december 23-tól.

— Megszűnt utlevélkényszer. A belügyminiszterium a külügyminiszterium értesítése folytán köztudomásra jutatta, hogy a f. é. máj. 5-én elrendelt utlevélkényszer oly utazókra nézve, kik Belgiumba a francia határon át lépnek, f. é. nov. 5-től fogva megszűnt.

— Felekezeti leányiskola. Rander János veszprémi püspök azon ajánlatot tette Pestváros tanácsának, hogy saját költségén kész egy leányiskolát felállítani és azt dotálni, ha a város e célra 700 □ öl telket ingyen átenged.

— Himlőjárvány ütött ki Pesten, mely a gyermekek között leginkább a József-, Ferencz és Terézváros külső részeiben pusztít. A városi tanács a legnagyobb mérvű közegészségi intézkedések megtételét rendelte el.

— A romániai veresti-botosiani vasut f. év okt. 20-án a forgalomnak átadott.

— Ügyvéd Papp Basil, az alapítandó román jogakadémia alaptörvénye gyarapítására 200 frtot adományozott.

— Kétszáz éves ember. 1724. jan. 5-én halt meg Temesvároft bizonyos Csértán Péter nevű ember, ki 185 évet élt. 1539-ben Temesvároft született szegény szülöktől. Késő véségében is meglehetősen erőnek örvendett, s noha kissé meghajlott, mégis jóval nagyobb volt fiánál, ki száz évet ért. Csértán három évszázadban élt, s tanuja volt 5-ik Károly 1. Ferdinand, 2. Miksa, 2. Rudolf Mátyás, 2. Ferdinand, 3. Ferdinand 1. Lipót 1. József és 6. Károly uralkodásának. Halála előtt kevéssel gróf Vallis Pál tábornagy lefestette őt, s arcképe az érintett gróf utódainál talán még maig is megvan.

A „Kelet” idei 267-ik számában és detto a „M. Polgárban” is, dr. Soos Kálmán ur egy csomó sületlen pujkamérget ont ki ellenem, azért mert lapomtól elbocsájtottam. Hja, a jó ur, viselte volna magát illedelmes emberek módjára és ne tett volna ugy, mint a mesebeli madár, a melyik saját fészket bepiszkolja. Sajnálom a mig élek, hogy olyan emberrel csináltam vásárt, a kit odáig egy árva lélek sem vett észre s nem ismert egész Vásárhelyt. Hiába, megvoltam szorulva mult nyáron, munkatársaim fürdőkre széledtek. Gondoltam, hisz doktor juris, csak majd irogat valamit — hát megfogadtam becsületes harmincz pengő forinton egy hónapra. Uram fia, alig három hónap alatt szerzett türehetlen mérges természetével, ferdítéseivel, hazudozásával, és roppant vállalkozó fellépésével az én becsületes fiam alatt, nekem egy süri-falka haragost, magam

nak pedig: egy bizonyos furcsa népszerűséget, melynek alapja a vakmerő firkasztóli felelme minden békeszerető embernek...

Csinált aztán pert patvart, háboruságot, összezavarta az egész városunkat, mely odáig tisztességes békében volt. Végre mint a tót a kinek szállást adtak, — kezdett kuruczul fészkelődni és ellenem — a ki fizettem — firkálni a kolozsvári lapokban rémséges fantáziákat saját kompozíciójából. Most legutoljára plane a „princzipalist” adja velem szemben, mert tán három hete a „jogász egyet”-be beállott tagnak, a mely egyetlet utóbbi közgyűlésén azon jó áziójára, melyet lapomnál alkalmazása csinált neki — véletlenül megválasztá jegyzőjének No de ez egy más lapra tartozik. Denique, végre, kissé későn bár, elszakadt szívós türelmem fonala. Én csak azért közöltem lapomban egész csendesesen elbucsuztatását: hogy örvendhessenek velem együtt mindazon érdemes polgártársaim, a kiket folyton sértegetett, egymásra s reám haragitott; holott örökké két harmadát eldobtam még annak a sok epének, amit hozzám a lap számára beadott. Most a kolozsvári lapokat kezdi belélovagolni a kellemtelenségek hinárjába; majd kiocsudnak ezek is! Ennyi az egész Soos historia, s eléggé sajnálom, hogy a bőrébe nem férő ur provokálta tőlem elmondását. A szerkesztő.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. november 27-ik és következő napjain a következőképp ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

I. Tanács polgári ügyben.

Előadó kir. táblai bíró Binder Mihály által.

Coman Csoránnak Joth Dániel e. 1100 frt iránti ü. Milea Onunak Tretits Miklós ellen adósság i. ü. Márton Anikónak Mandiu China s társ e. hagyomány elism. i. Nagyul Györgynek József János e. vételár i. Roth Pálnak Helmul János társ. e. kártérítés i. Nagler Frigyesnek Por János hagyatéka ellen 200 frt iránt Keck Sofának Roth György ellen kártérítés iránt.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly.

Székváros Forvoszeg nevű negyedének Szédely László e. szerződ. kiállit. iránt. Patantys Jakabnak gr. Bethlen Sándor e. betáblázás i. Gr. Haller Jenőnek b. Szentkereszti b. Károlina e. 1000 frt i. Rein Gábornak Munzath Albert e. szolgálomjog iránt. Binder Józsefnének Scholler András e. 420 frt i. Kádár Mihálynak Juga György e. egy belső telek i. Hamari János árváinak gyámsági ügye. Wladislav Mihálynak Gábor Menyhért e. osztályrész i. Kapitány Lászlónak Sándor Katalin e. örökség i. A kir. kinestárnak Debreczeni József 420 frt i. A gyulafehérvári káptalannak báró Györfi Zsigmondné elsen 319 frt iránt. B. Györfi Károlynak báró Györfi Zsigmondné ellen 1141 v. r. frt 48 kr. iránt.

Előadó k. t. bíró Csergedy János.

Marku Eva lui Nicolainak Muntyán Juonika ellen sommás visszah. i. Tenászie Juonnak Petru Vaszilie e. 6 frt 80 kr. i. Marintz Nicolausnak Moga Juon s társ. e. birtokh. i. Scrobote Marianának Bakó Mária e. sommás visszah. it Dobrinu Voilának Dobrin Tamás e. 300 frt i. Nicode Ludának Bodinea Juon e. birtokháborítás iránt. Miklós Jánosnak Teutsch Anna ellen 76 frt o. ért. iránt. Flucusia Dávidnak Scurtu Bukur ellen birtokháborítás iránt.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos.

Pap Antalnak Erzsébethváros községe e. 150 frt kártérítés i. Páll Károlynak Kása György e. 861 frt i. Nagy Adámnának Vadadi F. Lajos e. 140 frt 70 kr. i. és 105. frt i. Gróf Toldalagi Mihálynának Rummel József e. számadástétel i. Goll és társainak Szabó Ferencz hagyatéka e. kárpótlás kiut. i.

Előadó k. t. bíró dr. Endes Gábor.

Külpöd községének Illenbach község e. tulajdonjog i. Sepsiszek 32 községének Bikfalva község s részesei e. határvonal i. Szabó Domokosnak Szabó Mária e. 847 frt 2/3 kr értékű urb. kötv. i. Goll s társainak Jordán Rosa e. 2850 frt i. Stefanovics Györgynek Bobancu és Bratu csődötmege ellen 600 frt i. Szenté Georgenak Fogarasi Rózina ellen 20 frt iránt.

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal.

Giró Szász Andrásnak Gavrilesen Stefan e. 118 frt i. Pürkerecz községe Zaizon községe e. som. visszah. i. Pojenariu Dumitru Domni Sora Mária e. 2 ökr visszaad. i. Marcel Mártonnak Römer Tamás e. 20 frt i. Katona kötelezettek megváltási díjakat beszedő hosszufalvi román bizottmány Popa Alexe és társai e. 305 frt i. Padure János Fekete Alois e. 410 frt 20 kr i. Hadkötelezettek megváltási díjakat beszedő hosszufalvi román bizottmánynak Nisztor Juon Juon s társ. 325 frt i.

Előadó k. t. bíró Dósa Dániel.

Székelly Mártonnak Szonya Juon e. visszahely. i. Veres Pálnak Szathmári József e. zálog kibocs. iránt. Özv. Szabó Mártonnak Madaras Elek e. visszahelyezés i. Szabó Józsefnek Farkas György e. adósság i. Márton János és nejének Szabó Mihály és neje e. kiszak. i.

